

درس تاریخ شهر (و شهرنشینی در جهان)

از عهد باستان تا انقلاب صنعتی

شهر و شهرنشینی در یونان باستان (۲)

دکتر لادن اعتضادی / دکتر امیر طیبی

دانشگاه جندی شاپور

نیمسال اول ۱۴۰۱-۱۴۰۰

الف: دولت و مدیریت جامعه در تمدن هلنی

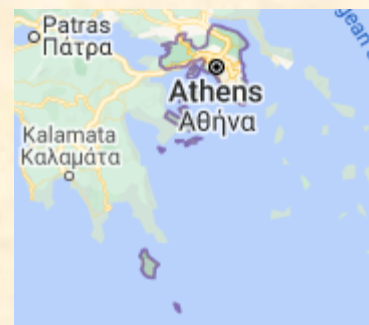
با هجوم اقوام هلنی (دورین، آیونی و کورینت) به حوزه مدیترانه و شبه جزیره بالکان، هر شاخه قومی در منطقه‌ای مستقر شدند، اولین قوم دوری‌ها (دورین)‌ها بودند که به سرزمین میسن و اسپارت روی آوردند، تمدن میسن از میان رفت و قوم اسپارت تحت تأثیر تمدن هلنی برقرار ماند و جزیی از آن شد. یونی‌ها از غرب آسیای صغیر به منطقه آتیک در شرق بالکان نفوذ کردند و آتن مرکز آتیک پدید آمد. اقوم «کورینت» یا کُرنتی‌ها (قُرنتیان) در شمال

آتیک مستقر شدند. **تأکید برنام این سه شاخه قومی به خاطر سه شیوه معماری ای است که در یونان پدید آوردند:**
شیوه دوریک، شیوه یونیک و شیوه کُرنتین

در نقشه مقابل:

سرخ سرزمین های یونی‌ها، سبز کُرنتی‌ها و آبی دوری‌ها و اسپارت‌ها

شکوفایی تمدن یونان با تولد «دولت شهرها» یا «پلیس»‌ها آغاز گردید.

تمدن دولت‌شهرک یونان

موقعیت جغرافیایی و طبیعی، در شکل دادن به اوضاع سیاسی اقتصادی و فرهنگی یونان نقش بسیار مهمی داشته است. این وضعیت طبیعی موجب شده که در بخش‌های مختلف یونان، دولت شهرهای کوچک مستقل تشکیل گردند که شرایط خاص طبیعی، یعنی محصوریت از یک سو با دریا و از سوی دیگر با کوهستانهای صعب‌العبور مانع از آن بودند که این دولت شهرها مورد تهاجم قرار گیرند، در نتیجه در طول تاریخ استقلال خود را حفظ کردند و مردمی صلحجو بودند.

به این ترتیب در تمام دوران پیش از عصر حاضر، در یونان هیچگاه کشوری تمام عیار همچون کشور شاهنشاهی ایران باستان یا امپراتوری روم باستان بوجود نیامد.

اقوام هلنی پولیس‌ها یا دولت‌شهرهای خود مختار و پراکنده را پدید آوردند.

در حدود ۳۰۰ پیش از میلاد اسکندر مقدونی با داعیه «پان هلنیسم» دست به کشورگشایی زد تا یک امپراتوری هلنی ایجاد کند، اما با مرگ زودرس او، سرزمین‌های مفتوحه بین سران لشگرش تقسیم و هریک به روش و سیاق تاریخی و تمدنی خودش مدیریت شد، چنان‌که حتی مناطق دولت‌شهری یونان را نتوانستند تحت یک حکومت یکپارچه درآورند.

در ایران سلوکیان پادشاهی شبیه پادشاهی هخامنشی با دولت متمرکز بوجود آوردند.

در مصر بطالسه (بطلمیوسیان) حکومت متمرکز فرعون‌ی را ادامه دادند.

و در یونان پادشاهی‌های کوچک مستقل در مناطق دولت‌شهری ایجاد شد.

چیستے دولتشهر یا پولیس

- پولیس واژه‌ای منحصرآیونانی با ویژگی‌های متفاوت با دولتشهرها در میانرودان است و تسامحاً به دولت - شهر (دولتشهر) ترجمه شده است. پولیس یک واحد زیستی مستقل و خودفرمان، شامل یک شهر با نظام اجتماعی مردم محور و نه خدا محور همراه محیط روستایی وابسته به آن در نظام برده‌داری یونان است.

- پولیس از جهات متعدد با دولتشهرهای میانرودان تفاوت دارد. **(دانشجویان باید به عنوان تمرین این تفاوت‌ها را استخراج و تحلیل کنند.)**

- از دوره مهاجر نشینی به بعد دو نوع پولیس در جامعه یونانی وجود دارد یا مادرشهرها (متروپولیس) هستند (مانند آتن یا دلفی یا ...) و یا مهاجرنشین‌ها (کولونی)، مانند (میلتوس یا پیرینه...)

- پولیس (شهر یونانی) در هر دو صورت شامل مرکز شهری داخل حصار و محدوده‌های روستایی آن است.

- اقتصاد دولتشهرهای یونان در آغاز به کشاورزی وابسته بود ولی با رشد جمعیت و نیاز به مواد غذایی بیشتر یونانیان ناچار به تجارت روی آوردند. تجارت از طریق دریا و با مناطق مسکونی اطراف مدیترانه صورت می‌گرفت.

هویت شهر یونانی به شهر مرکزی داخل حصار محدود نمی‌شود بلکه در مقام پولیس معنا پیدا می‌کند.

* city-state

تشکیل پولیس (اصطلاحاً دولت‌شهر) و کولونے‌ها

در آغاز هزارهٔ اول پیش از میلاد (حدوداً با دو هزار سال تأخیر نسبت به میانرودان و مصر) ملیت یونان باستان شکل گرفت.

- این ملیت از نظر ریشهٔ زبانی و قومی و فرهنگی مشترک اما دارای شاخه‌هایی از قبایل مختلف دارای زبان‌های بومی بود.

- موقعیت جغرافیایی و طبیعی، چنان‌که گفتیم در شکل دادن به اوضاع سیاسی اقتصادی و فرهنگی یونان نقش بسیار مهمی داشت و موجب شد که در بخش‌های مختلف یونان، «پولیس» یا دولت‌های کوچک مستقل بامرکزیت یک شهر تشکیل گردند. (بنابر نظر جیمز موریس، پولیس بیشتر یک دولت است تا یک شهر) شرایط خاص طبیعی، همجواری با دریا و از سوی دیگر کوهستانهای صعب‌العبور مانع از جنگ بین دولت‌شهرها بودند. بنابراین یونانیان نسبت به تمدن بعدی که رومی‌های کشورگشا هستند، به‌طور کلی مردمی صلح‌طلب و شهرنشین و تاجر و دریانورد بودند. ایشان به علت محدودیت در کشاورزی ناچار به تجارت و وارد کردن مواد غذایی در مقابل صدور مواد معدنی بودند.

- *این شرایط، شهرنشینی از نوع دومی را در یونان بوجود آورد: یعنی بر اثر مهاجرت یونانیان تاجر پیشه به سواحل مدیترانه (شبهه اقدامات فنیقیان) شهرهای مهاجرنشین یا «کولونی»‌ها پیدا شدند.

ب- دوره‌هاک تاریخی مدیریت جوامع پراکنده یا دولت‌شهرک در یونان ظهور نظام دموکراسی در پولیس‌ها

- در یونان عصر تاریکی از نوع حکومت و مدیریت جامعه خبر دقیقی نداریم اما حدس بر آن است که هر منطقه از جوامع کشاورز و چوپانی تشکیل می‌شده و نظام قبیله‌ای با سرکردگی رئیس قبیله وجود داشته است.
- آغازین پولیس‌ها، حکومت «تیران»‌ها یا جباران (نوعی سلطنت خودکامه کوچک) را داشته‌اند. این نظام کهن نخستین بار در آتن متحول و تبدیل به نظام دموکراسی می‌شود.
- در عین حال در دراز مدت برخی مناطق یونانی مانند اسپارت یا مقدونیه همچنان فاقد دموکراسی و تابع نوعی پادشاهی بوده‌اند.
- **دموکراسی آتن:** (علی‌رغم این که حدود یک سوم جمعیت شهر رسماً «دموس» یا مردم صاحب رأی شناخته می‌شدند)، الگویی برای جمهوری روم باستان می‌شود که یک نظام فرمانروایی شورایی بوده، دموکراسی یونان تا امروز مبنای صور جدید دموکراسی غرب است.
- دموکراسی آتن در جامعه پولیس‌های متکی بر نظام برده‌داری و طبقاتی و مبتنی بر خودی و بیگانه* شکل می‌گیرد، که در آن پسرها مهم‌تر از دخترها و زنان محبوس در خانه‌ها بودند.

بیگانه، هنوز در زبان فرانسوی مرسوم است. * **metic**

آتن نماد شهرنشینی یونان

شهری کهن که در ۵۰۰ پ.م. مرکز علمی-فرهنگی یونان بود.

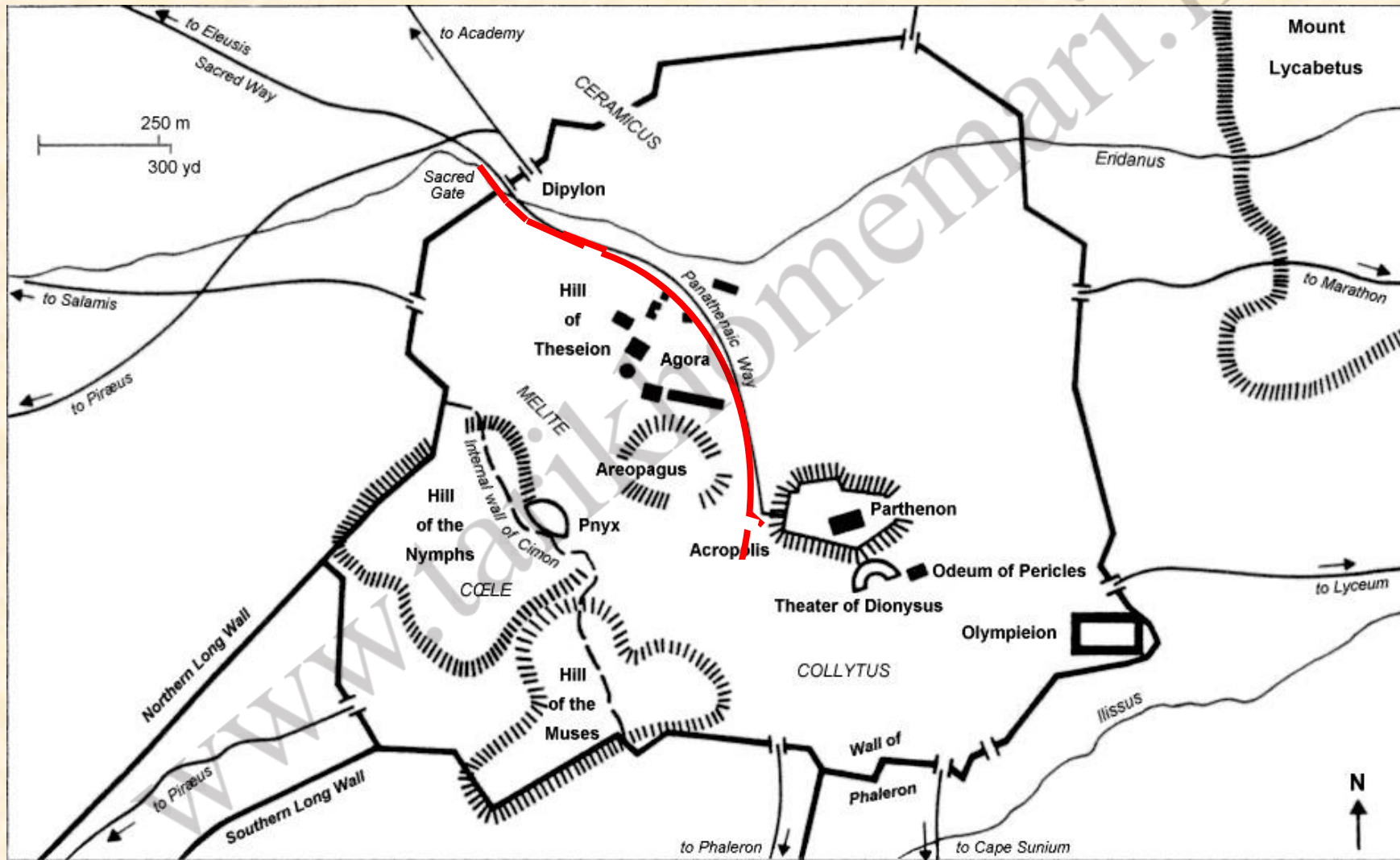
حدود ۳۰۰۰ پ.م (همزمان پیدایش تمدن های کهن) این مکان مسکونی شد و تنها در از ۷۰۰ پ.م بود که آتن پایتخت آتیک متحد و وارد دوران تمدن شده بود. خشایار شاه در ۴۸۰ پ.م آن را تصرف کرد و غارت کرد و به آتش کشید، پس از آن توسط «پریکلز» رئیس مجلس آتن بازسازی و نخستین شهر یونان از لحاظ قدرت و فرهنگ گردید. از این زمان دوران «کلاسیک» یونان آغاز می شود.

از ۳۰۰ پیش از میلاد و پس از فتوحات و مرگ اسکندر مقدونی، دموکراسی آتن از میان رفت، اما تا ۵۲۹ م. که یوستی نیانوس رومی مدارس فلسفی آتن را تعطیل کرد، هنوز به منزله یک مرکز روشنفکری شکوفا بود.

اکنون از آثار مهم آتن دوره کلاسیک (۵۰۰ تا ۳۰۰ پ.م.) نمونه های زیر به جای مانده است:

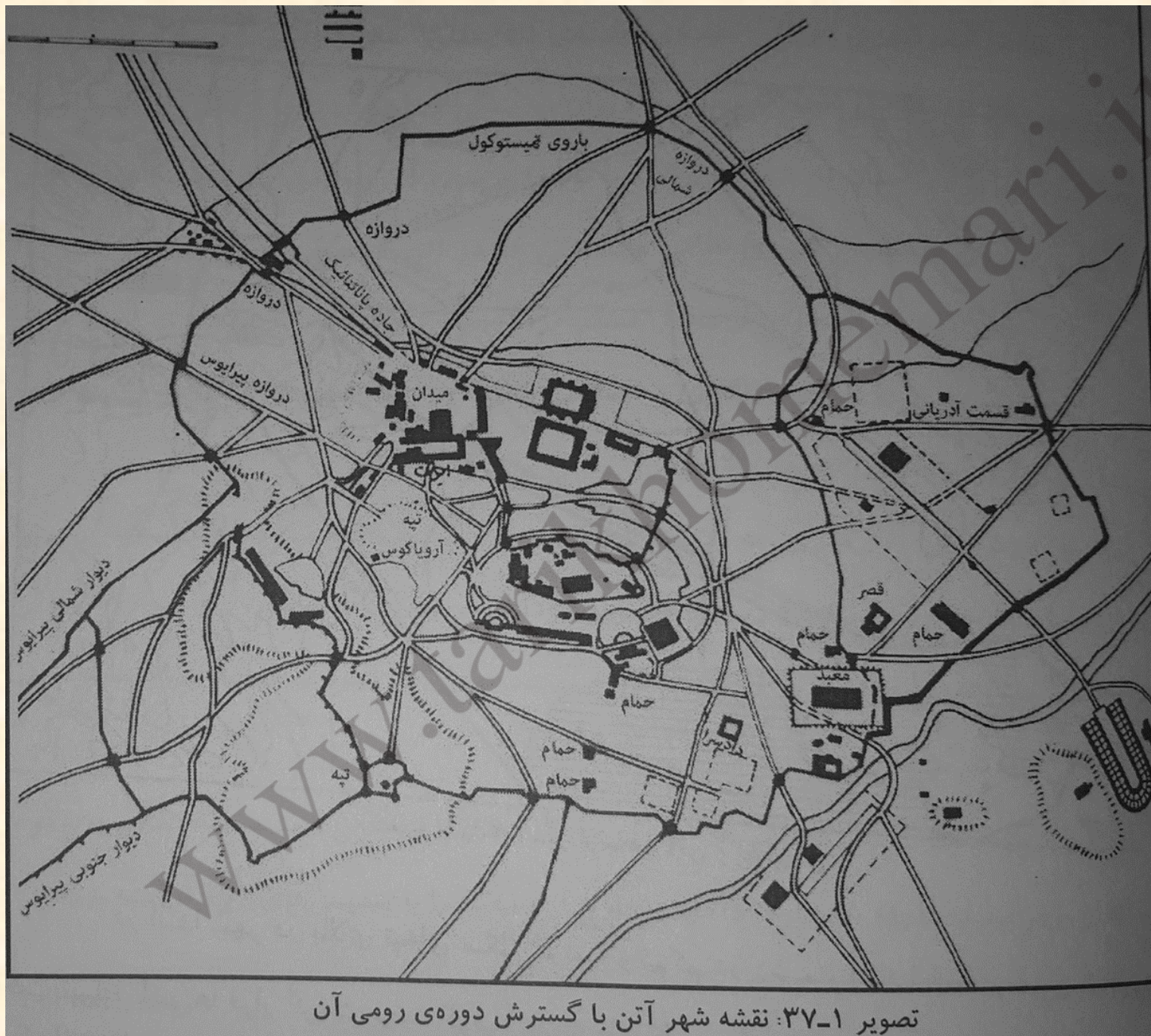
- آکروپولیس مشرف بر شهر
- معبد پارتنون داخل آکروپولیس
- معبد ارختئوم داخل آکروپولیس
- معبد آتنا نیکه داخل آکروپولیس و کنار ورودی آن
- تئاتر دیونیسوس در نزدیکی گورای (بازار) قدیمی تسئوم.
- دروازه هادریانوس
- ستون های معبد المپیان زئوس
- ورزشگاه مرمرین که در حدود ۳۳۰ پ م ساخته و در ۱۸۹۶ بازسازی شد. (مربوط به آغاز دوره هلنیستی)

نقشه آتن در داخل حصار (منتهی شدن جاده مقدس به این شهر و تا آکروپولیس آن، نشان از وجه تقدس شهر در تمدن‌های کهن دارد.) شهری با طرح خودرو و عناصر مهمی چون معبد و بازار (آگورا)

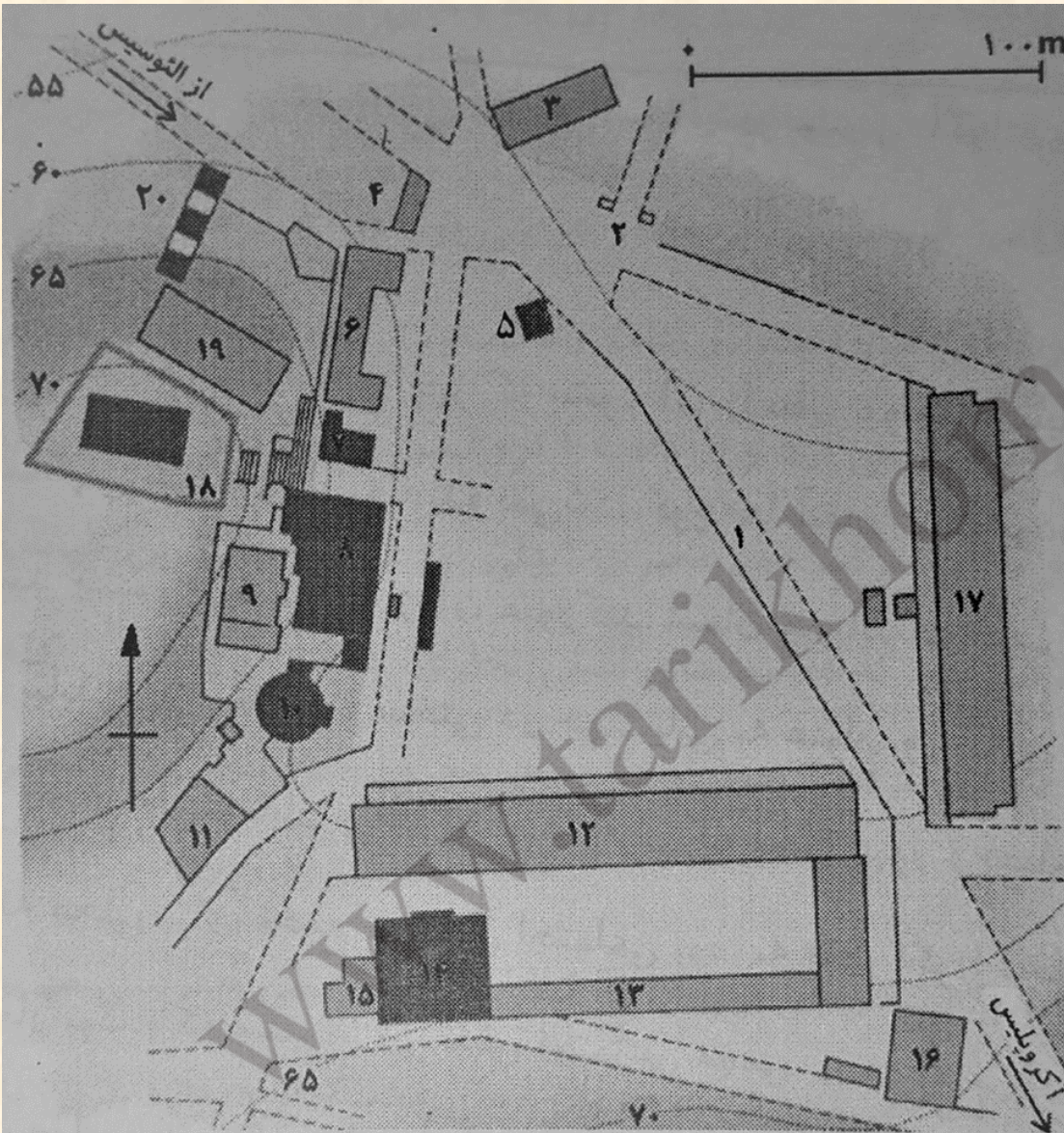
آگورا، آکروپولیس و معبد پارتنون، میدان ورزشی الیمپئون، ادئون یا تئاتر پریکلس، تئاتر دیونیسیوس، تپه‌های اساطیری و مقدس، دروازه‌های متعدد و جاده معروف جشنواره پان آتنائیک که از دروازه مقدس به آکروپولیس منتهی می‌شود.

یونانیان در
 شهرها
 حمام‌های
 عمومی
 داشته‌اند که
 طرحشان
 معلوم نیست.
 حمام‌های
 داخل این نقشه
 روشن نیست
 یونانی یا رومی
 هستند اما
 چون هسته
 اولیه شهر در
 شرق و جنوب
 به آکروپولیس
 ختم می‌شده
 بنابراین
 حمام‌ها که
 بیرون آن
 هستند شاید
 رومی ب

تصویر ۱-۳۷: نقشه شهر آتن با گسترش دوره‌ی رومی آن

آگورا: میدان بدون طرح و وسیع میانه آتن و جاده پان آتنائیک یا خیابان قدسی

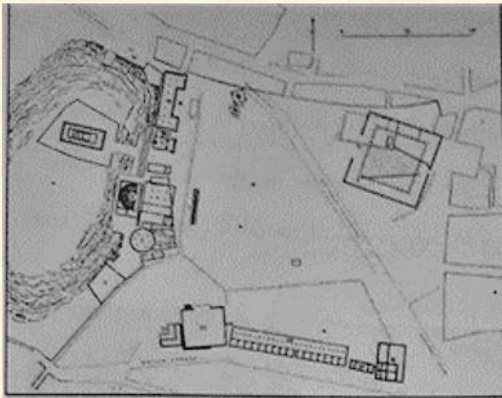
- ۱- خیابان قدسی
- ۲- دروازه یادماتی
- ۳- رواق پریکلس
- ۴- رواق باسیلیوس
- ۵- محراب
- ۶- رواق زئوس
- ۷- معبد آپولون پاتروس
- ۸- مترون
- ۹- شورای شهر
- ۱۰- تولوس
- ۱۱- استراتژیون
- ۱۲- رواق میانی
- ۱۳- رواق جنوبی
- ۱۴- هلیایا
- ۱۵- محل برداشت آب
- ۱۶- ضرابخانه
- ۱۷- رواق آتالوس
- ۱۸- هفائستیون
- ۱۹- اسلحه خانه
- ۲۰- مکان مقدس دموس گراتر

تصویر ۱-۱۹: شهر آتن: آگورا

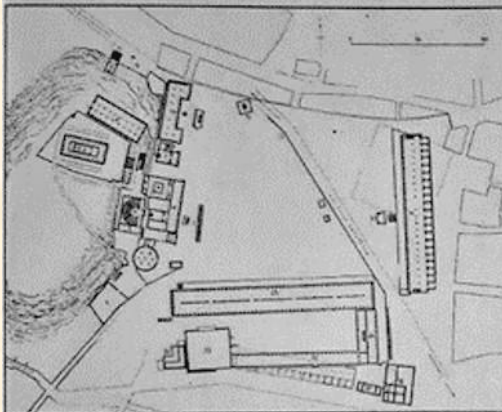
فرهنگ یونان در طی هزاران سال
تکامل یافت و مادرشهر آتن طی
چند صد سال به وضعیت عصر
طلایی خود رسید که به دوران
کلاسیک هم معروف است و
دموکراسی یونان از آتن پا گرفت.
آگورا قلب تپنده آتن بود و بعد در
همه شهرهای یونان ایجاد شد.

خاستگاه بسیاری از علوم و هنرها
همچون تئاتر در یونان و به ویژه
در دولت شهر آتن بوده است،
دولت-شهری که مهمترین مادر شهر
(متروپولیس) یونان بود.

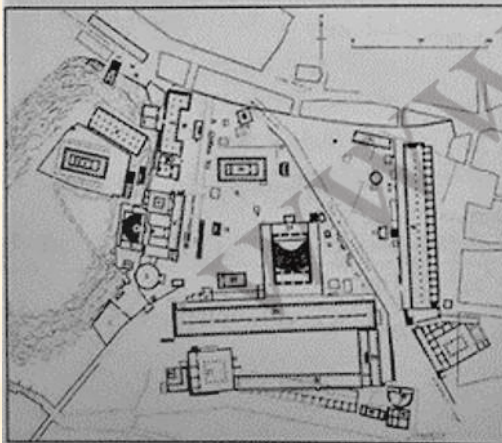
یونان همچنین زادگاه بازی‌های
المپیک است که برای اولین بار سال
۷۷۶ پیش از میلاد برگزار شده است.
مشعل المپیک را از آتشی که در
کوه مقدس «المپ» نگه می‌داشتند
روشن می‌کردند.

تصویر ۱۵-۱ توسعه‌ی آگورای آتن در ۴۲۰ ق.م:
مجلس جدید با سکوه‌های بله‌ای نیم دایره، پشت
بنای قدیمی و در دامنه‌ی تپه ساخته شده است.
رواق زنوس خط افقی و طولانی در پای تپه ایجاد
می‌کند و پلکان عریض پایه‌ای چشم‌نواز برای
پرستش‌گاه فراهم می‌آورد. رواق جنوبی، رو به
مسیر رژه روندگان احداث شده است. لبه‌های
فضای میدان بی‌شکل است.

تصویر ۱۶-۱ در دوران یونانی پس از اسکندر،
میدان به اوج شکوفایی در سیر تکامل خود رسیده
است. مجلس قدیمی جای خود را به مترون داده
است که با ردیف ستونش خط پایه‌ای افقی ایجاد
کرده و رواق زنوس را کامل می‌کند. رواق جنوبی
یا زاویه‌ی دیگری از نو ساخته شده و رواق
جدیدی به آن اضافه شده تا فضای میدان
محصولتر شود. بدنه‌ی شرقی میدان توسط رواق
آتالوس تعریف می‌شود.

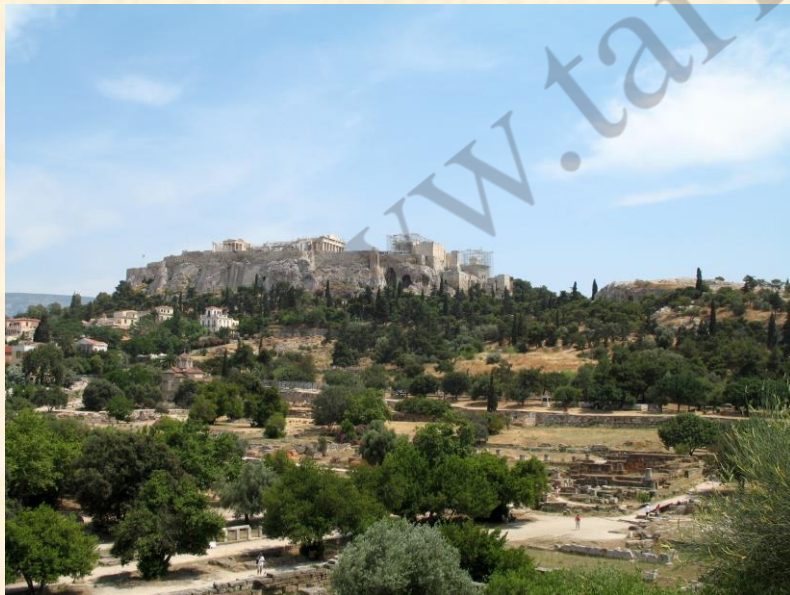
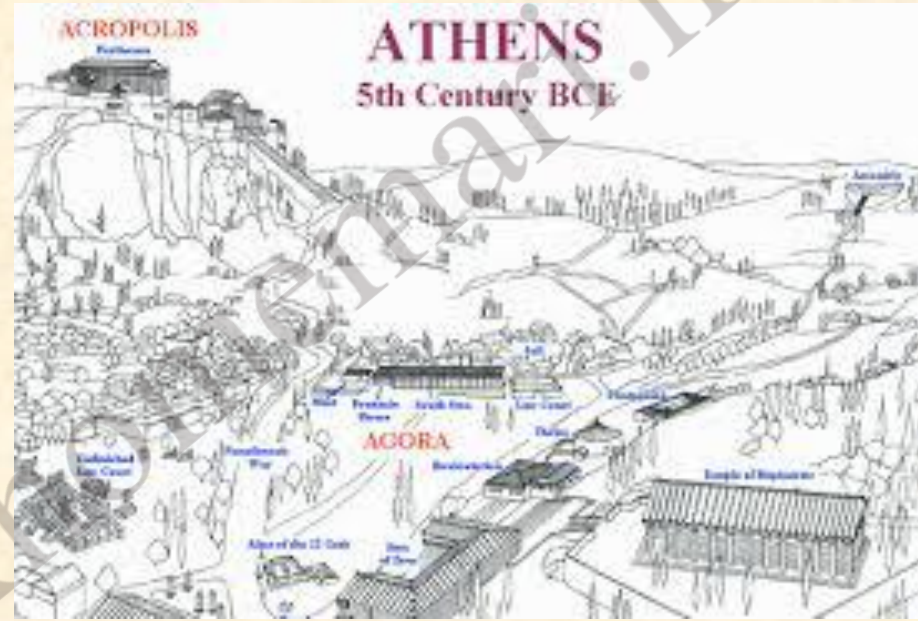
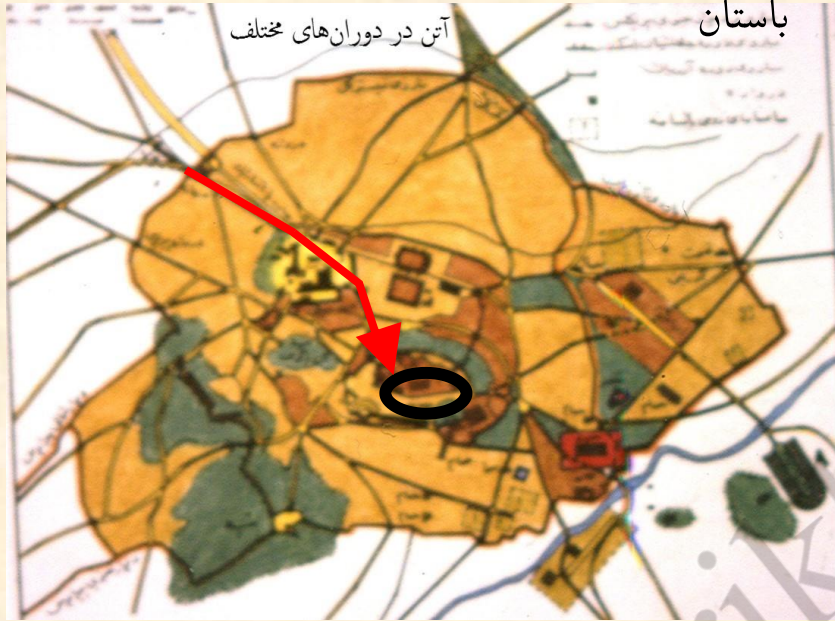

تصویر ۱۷-۱ در قرن ۲ م، فضای آگورا بر اثر
فشارهای ناشی از رشد روزافزون زندگی مدنی
تغییر نموده است. پرستشگاه جدید آرس در فضای
جلوی رواق زنوس و آبنماها و بیکره‌های بسیاری
بر پلان افزوده شده است. تالار اجتماع ادنون برای
کردهمایی مردم بنا شده است. با تغییرات جدید
رابطه‌های فضایی قبلی رو به افول گذاشته و از این
زمان به بعد میدان راه انحطاط می‌سپارد تا آنکه
در سال ۲۶۷ م. به دست هرولها نابود می‌شود.

آتن

شهر پُری پستی و بلندی آتن: سمت چپ بافت شهر و در بالایش آکروپولیس و پایینتر آگورا: میدانی گسترده و طراحی نشده

جای آکروپولیس و جاده پان آتنائیک در نقشه آتن

شهرهای یونان غالباً بر سطحی ناهموار و نزدیک دریا و بندرگاه بودند

ج- مادر شهر (متروپولیس) و کولونے در یونان باستان

از حدود ۷۵۰ قبل از میلاد تا حدود دویست سال یونانیان درگیر کنترل رشد جمعیت شهرها بودند. حرکتی اجباری و اجتناب ناپذیر برای نژادی پر زاد و ولد و سرزمینی با محدودیت‌های اسکان و کشاورزی. در این مورد ایشان روش فنیقیان را اقتباس کردند: تجارت و مهاجرت (گاهی حتی کار به بیرون کردن جمعیت اضافی از شهرها می‌انجامید).

گفته می‌شود نخستین کولونی (مهاجر نشین) شهر «کورینت» در سیسیل در جنوب ایتالیا و مادر شهر آن در خاک یونان شهر «سیراکیوس» بود.

مارسی یک مهاجر نشین دیگر یونان در جنوب فرانسه بوده است. شهرهای معروف رومی «پمپئی» و «ناپل» نیز نخست از مهاجر نشینان یونانی بوده‌اند.

این دوران ۲۰۰ ساله را در تاریخ یونان باستان را که پیش از دوران کلاسیک آغاز شده دوران مهاجرنشینی یا دوران کولونی‌ها می‌نامند.

تمام این شهرهای جدید، در ساحل دریا و به صورت بندر یا با فاصله کمی از بندرگاه و نیز مانند مادرشهرشان از نوع پولیس و خودفرمان بودند. اما رابطه اقتصادی فرهنگی جدی با مادرشهرشان داشتند. ساختار کالبدی آن‌ها نیز همچون مادر شهرها متکی به یک فضا اصلی شهری به نام آگورا بود که از فنیقیان به یونانیان رسیده بود: میدانی در میانه شهر که محل خرید و فروش و همه گونه روابط اجتماعی شهر بود.

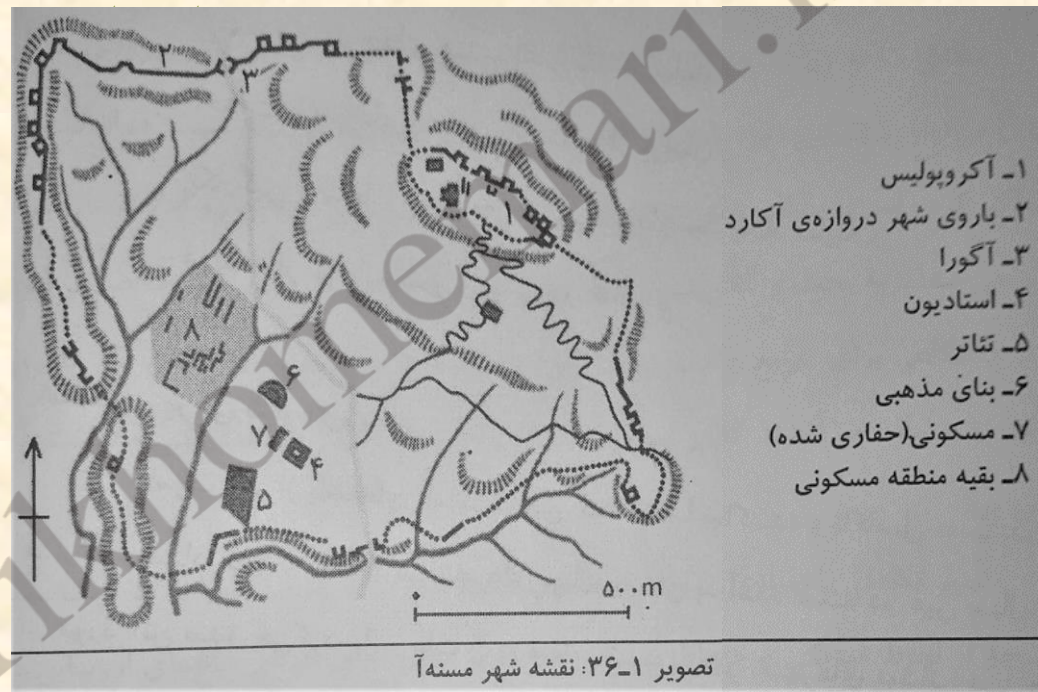
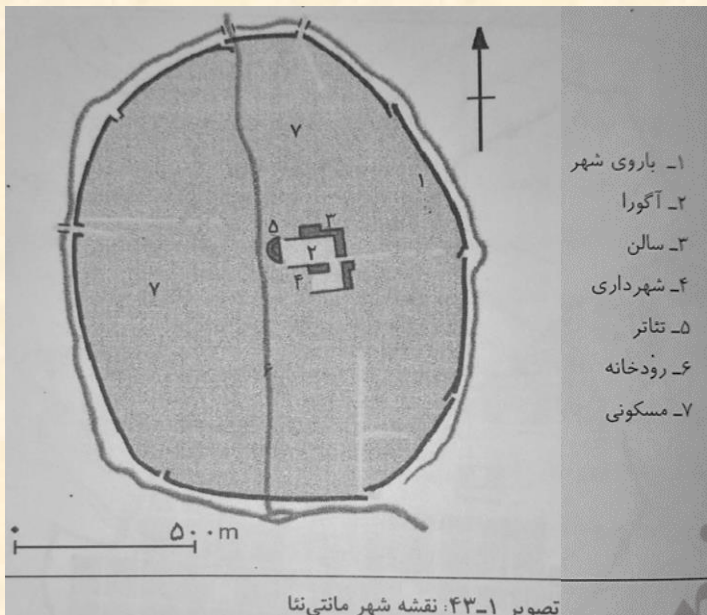
شهرسازک پیش از دوران کولونے ها

شهرهای دوره ار کائیک

www.tairkromemari.ir

پولیس‌هاک کهن

نخستین و کهن‌ترین شهرهای یونانی با نقشه نا منظم و

نخستین مجتمع‌های زیستی در آغاز شکل‌گیری یونان باستان و پیدایش حکومت‌های شاهی محلی، در حد یک ارگ سلطنتی ابتدایی با محدوده مسکونی مردمی در پیرامونشان و بسیار ساده و کم جمعیت بودند.

برخلاف شهرهای تمدن میسن (تصویر روبرو) یا تمدن کرت که پیشتر بیان کردیم.

پولیس‌هاک دوران آرکائیک با طرح خودرو

شهرهای کهن یونانی با نقشه نا منظم و به صورت ارگ‌هایی در بلندی. نخست زیستگاه‌های حکومتی و نطفه شهرهای اولیه بودند با نام آکروپولیس.

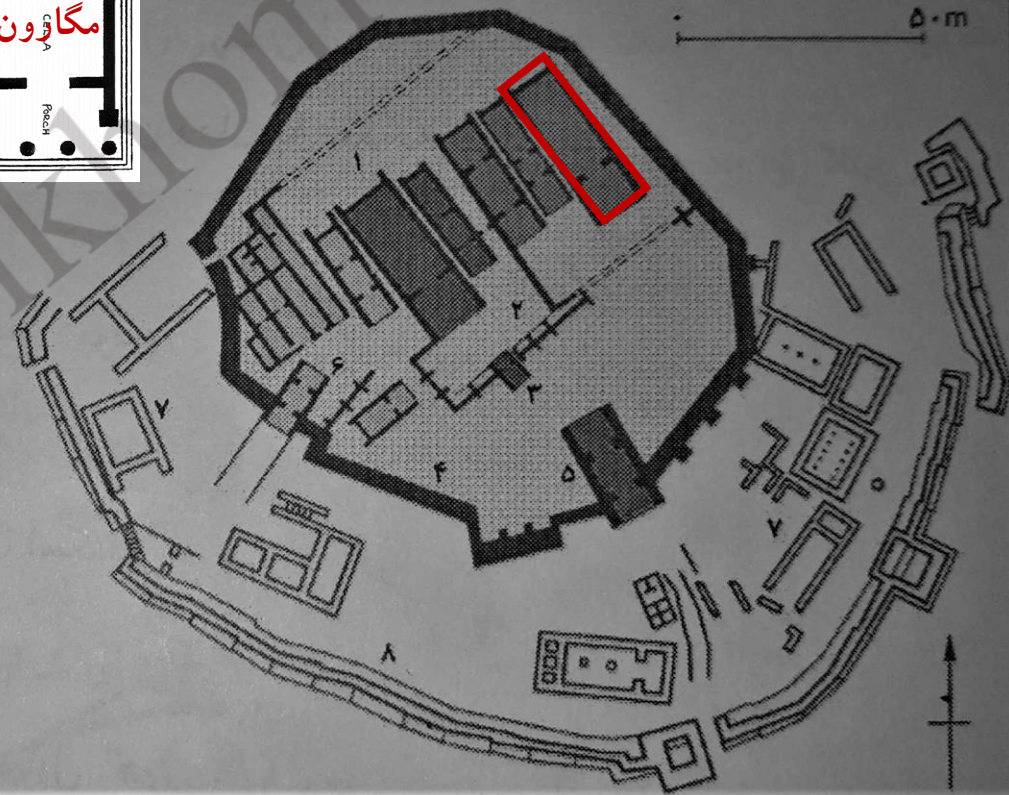
بناهای مهم حکومتی در این زیستگاه، الگوی مگارونی دارند

- ۱- مگارون بزرگ
- ۲- جلوخان
- ۳- دروازه‌ی درونی
- ۴- دیوار قلعه
- ۵- دروازه‌ی جنوب شرقی
- ۶- دروازه‌ی جنوب غربی
- ۷- مجموعه‌ی مسکونی
- ۸- باروی شهر

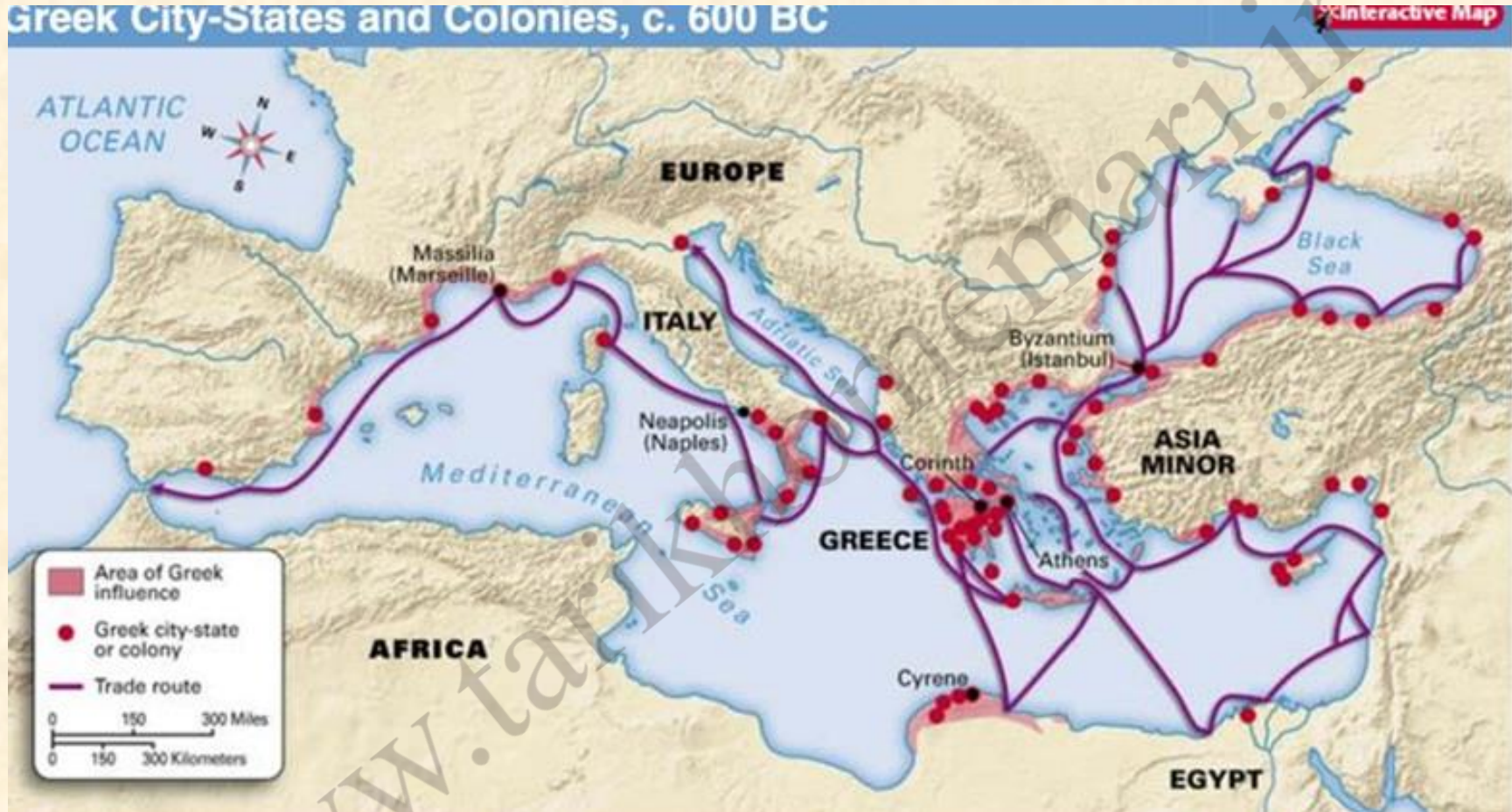

ساختمان‌های قصر و معابد	
فضاهای اصلی مسکونی	
فضاهای مسکونی و خدماتی شهر	
خیابان‌ها و حیاط‌ها	

شهر باستانی تروا (ترویا)

پراکنش کولونیه‌ها در پیرامون مدیترانه

طبق نقشه بالا، مشاهده می‌شود که یونانیان در سرتاسر مدیترانه و دریای سیاه دریانوردی و تجارت داشتند و در نقاط مهم تجاری کلونی‌ها را احداث کردند.

یکی از کلونی‌های «متروپولیس آتن» و اتحادیه «آیونی» در غرب آناتولی و ساحل دریای اژه شهر «میلتوس» (مَلطیه در فارسی و عربی) بود که خود مادرشهری برای ۶۰ کلونی در این منطقه شد. هیپوداموس مبدع طرح شطرنجی برای کلونی‌ها، اهل میلتوس بود. از این رو طرح‌های شطرنجی در غرب به نام طرح هیپودامیک معروف هستند.

کولونه های یونانی پیش از رواج طرح منظم

شهرهای کهن یونانی با نقشه نامنظم

بالا: نقشه نامنظم
دولت‌شهر افسوس از
شهرهای کهن منطقه
آیونی در غرب آسیای
صغیر.

پایین: نقشه نامنظم
بخشی از کلونی دلس
پیش از رواج
طرح‌های منظم
هیپودامیک

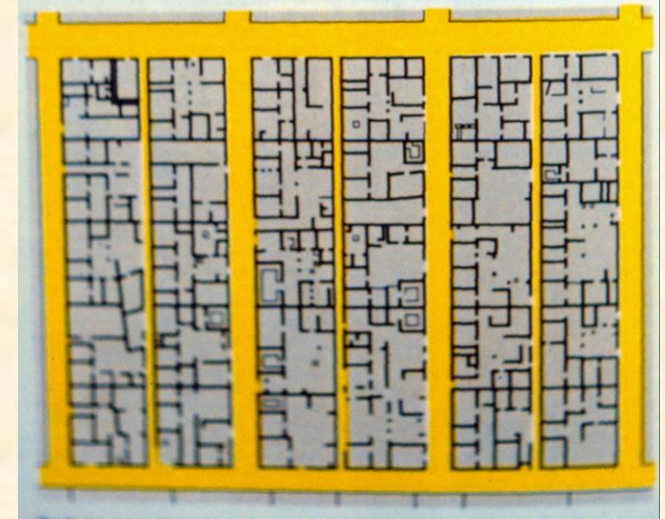
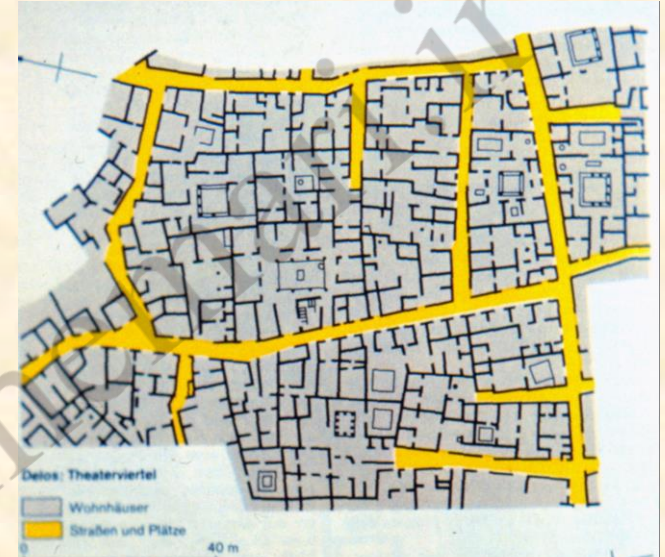
پایین: پولیس یا
دولت‌شهر یونانی
شامل شهری درون
حصار و مرتبط با
مزارع کشاورزی و
موقعیت بندرگاهی
کاریدی متعلق به
برده‌ها بود.

نمونه شهرهاک یونانے با طرح هیپودامیک

الینتوس

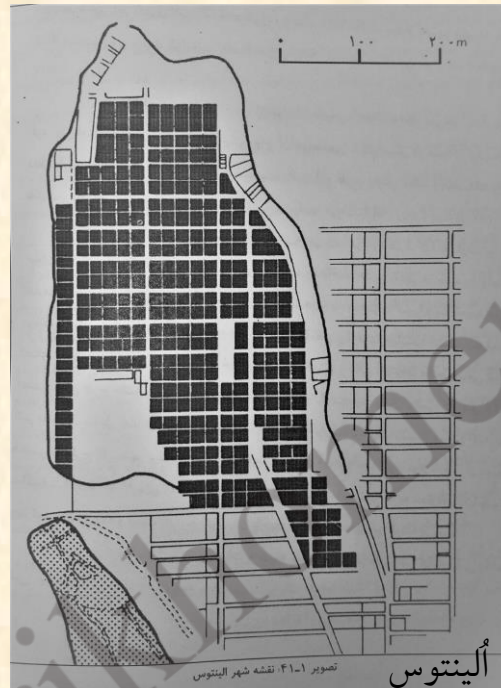
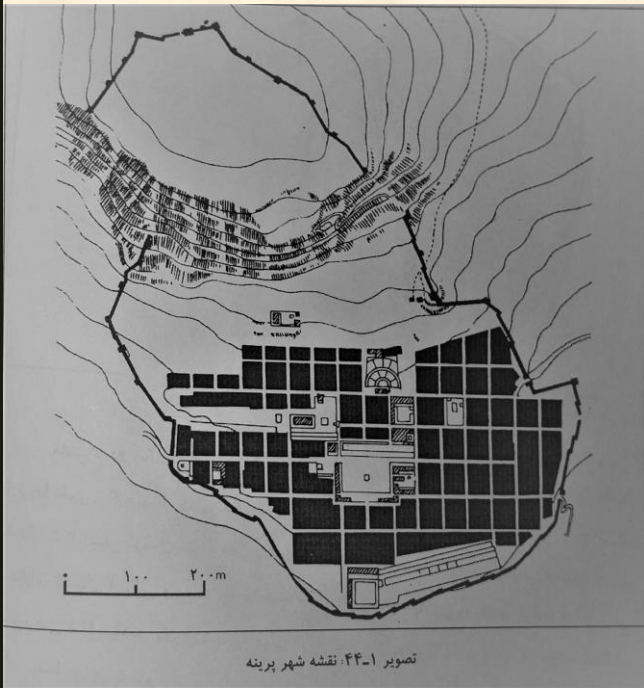
COLONIE GRECHE - Selinunte

«سلینونت» یا سلینوس یک کولونی با طرح هیپودامیک. حصار این شهرها تابع تیوگرافی و غیر منتظم بوده است.

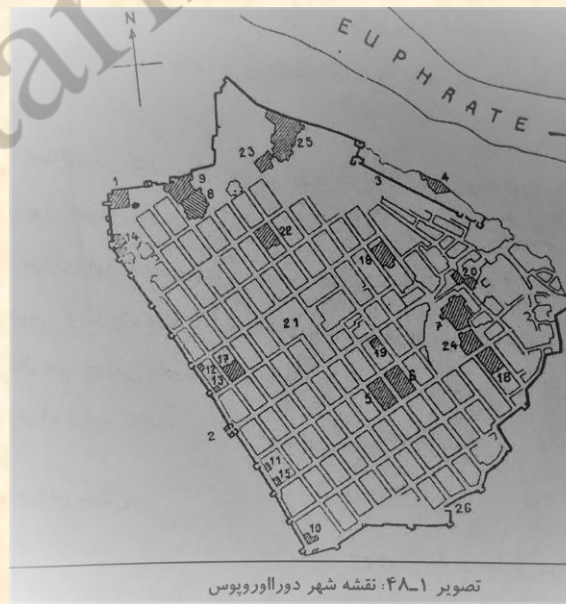
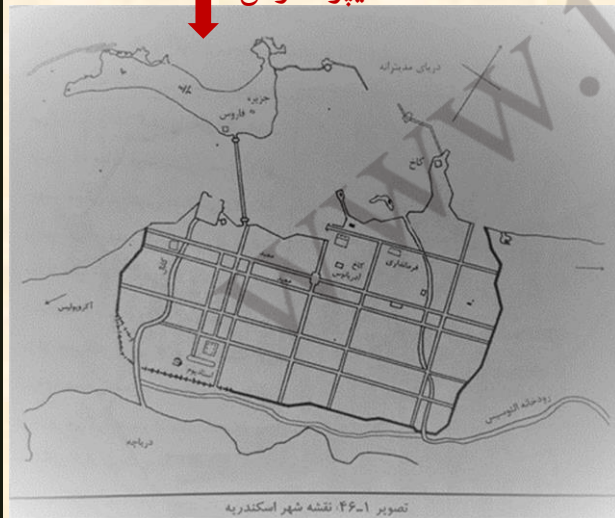
بالا: بخشی از بافت مادرشهر یونانی با طرح خودرو،
پایین: بخشی از بافت شهر یونانی با طرح هیپودامیک

شهرهای یونان با طرح هیپودامیک

اسکندریه شهری هلنیستی با طرح ملهم از اصول

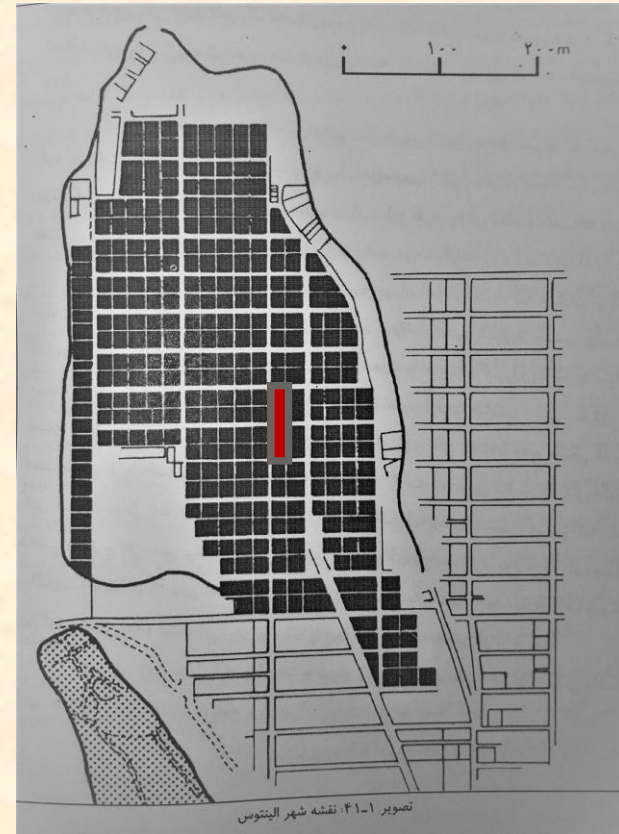
هیپوداموس

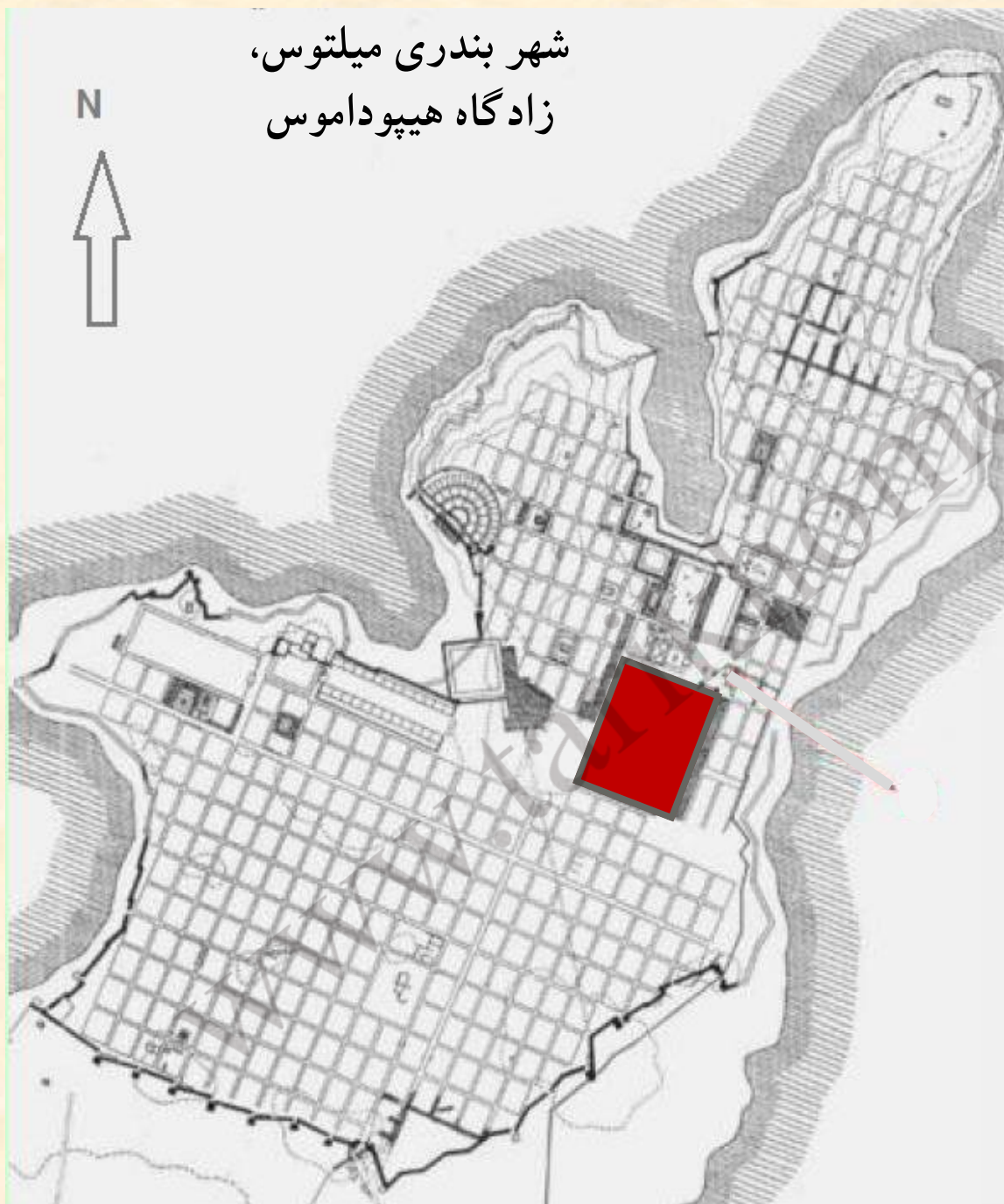
طبق طرح هیپوداموس، عرض خیابان های اصلی و فرعی و ابعاد بلوک های شهری معین بودند و آگورا فضای چند بلوک شهری را در مرکز شهر اشغال می کرد. هر جا شیب تند نبود، خیابان ها پلکانی بودند.

شهر آینتوس

نقشه اکتشافات جدید و بخش کامل
هیپودامیک شهر با آگورای آن

شهر بندری میلئوس،
زادگاه هیپوداموس

کولونی‌ها همچون غالب
مادرشهرهای یونانی، شهرهای
بندرگاهی بودند و تأسیسات
شهری - اجتماعی مشابهی داشتند
که مهمتر از همه آگورا بود:
(محوطه سرخ آگورا است)

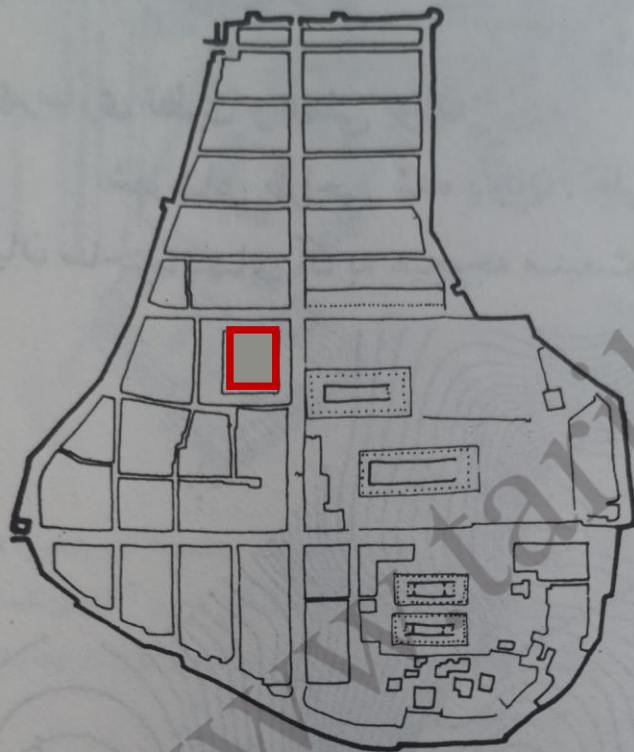
نقشه مقابل، شهر میلئوس است
که در یک دماغه مضرس با چند
خلیج مناسب بندرسازی و
پهلو گرفتن کشتی احداث شده
است.

حصار نامنظم شهرهای یونانی تابع
توپوگرافی ناهموار مکان شهرها
است و بخش مجاور دریا، نیاز به
حصار ندارد.

آگورا، تئاتر، ابنیه ورزشگاهی و
ساختمان‌های مدیریت شهری در
غالب این شهرها به صورت مشابه
موجود است.

سَلینوس

عکس سمت راست و وضعیت امروزی این شهر باستانی را نشان می‌دهد
مربع سرخ، آگورای شهر و بیضی سرخ محوطه معابد یا آکروپولیس شهر است.

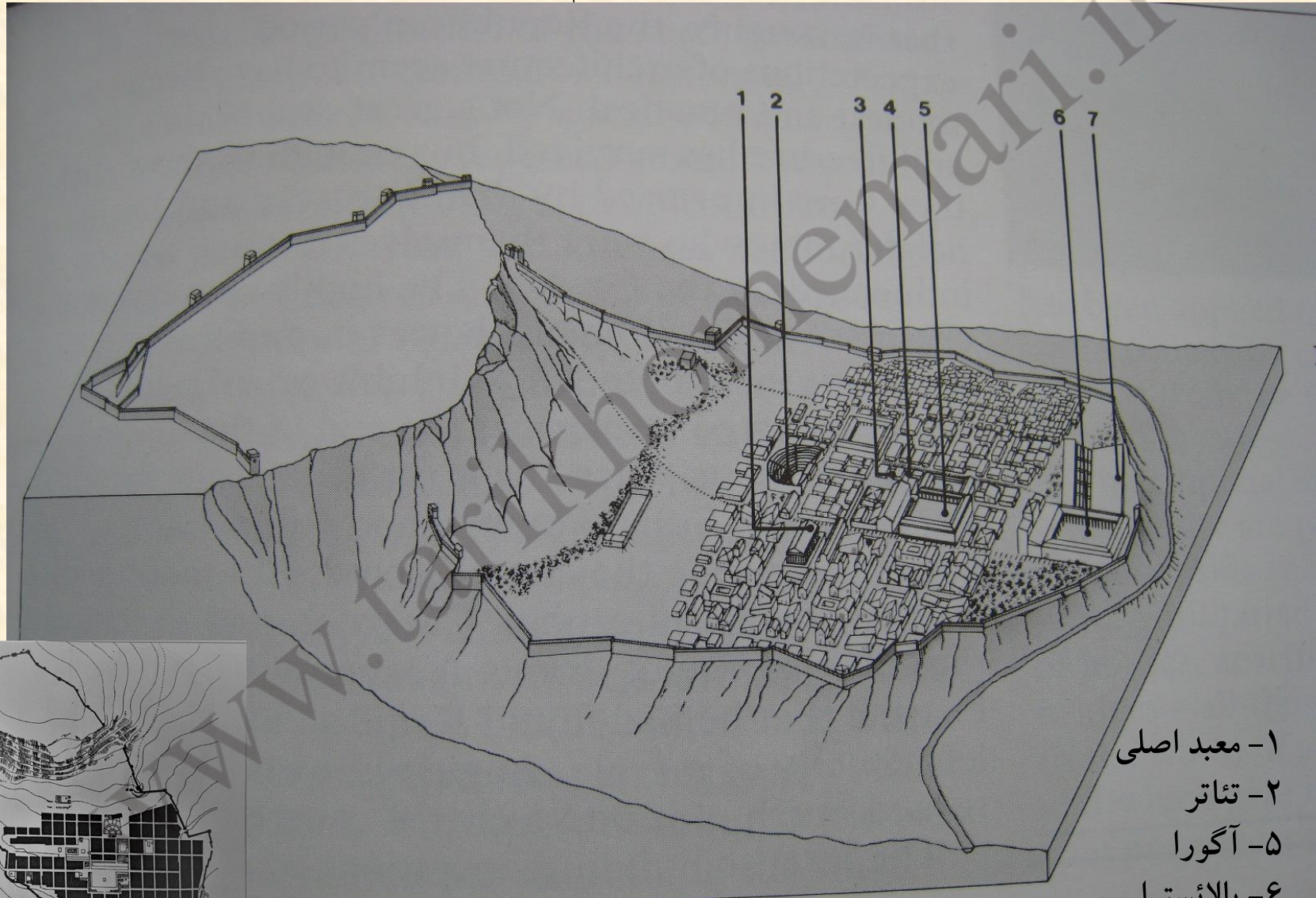

شکل ۱۹-۲. سلینوس (جهت شمال در بالای نقشه است)
چنانکه از سال ۴۰۹ ق. م. سازماندهی مجدد شده و مجتمع
معابد آن در گوشه جنوب شرقی آن قرار گرفته است. محورهای
مقاطع اصلی با اغلب طرحهای یونانی تفاوت دارد.

COLONIE GRECHE - Selinunte

پیرینه: یک کولونی با طرح هیپودامیک در دامنه کوه، شهر تماماً حصار دارد و همه تأسیسات شهری یونانی از جمله آگورا، تئاتر، استادیوم و معبدو ... را نیز در است.

۱- معبد اصلی

۲- تئاتر

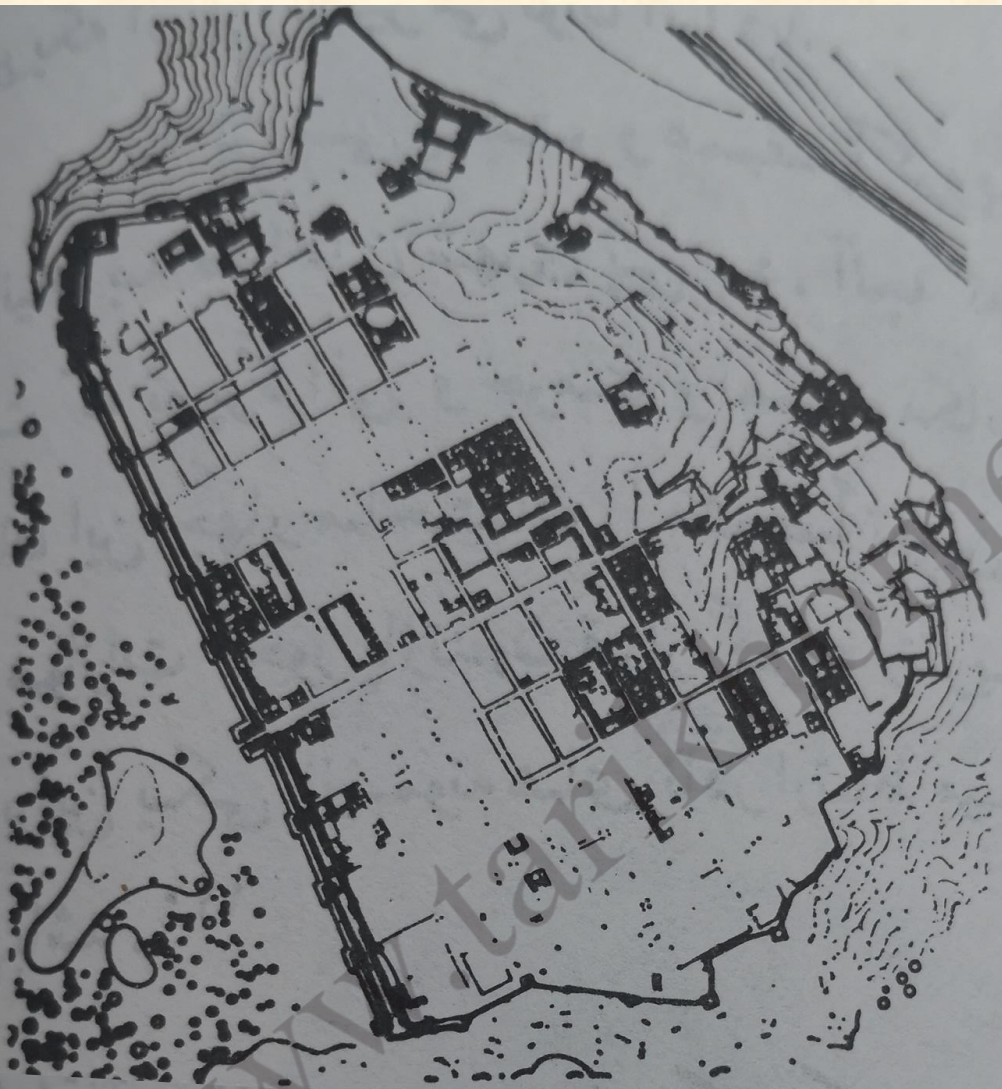
۵- آگورا

۶- پالائسترا

۷- استادیوم (استادیون)

تصویر ۱-۴۴ نقشه شهر پیرینه

شکل ۲۰-۲- نقشه کلی دورا اوراوپوس (جهت شمال در بالای نقشه است)، رودخانه فرات از شمال شرقی شهر می گذشته است.

دورا اوراوپوس، یک شهر هلنیستی ایرانی - یونانی با طرح هیپودامیک

در سوریه امروز و مرز ایران
سلوکی با روم باستان یونانی
نشین در شمال میان رودان.

این شهر با طرح شطرنجی
شبکه‌بندی، از ۱۱ خیابان طولی و
۱۱ خیابان عرضی تشکیل شده
بود. تعداد ۱۰۰ ساختمان مختلف
در آن وجود داشت. بازار، میدان
اصلی و ارگ در مرکز شهر بودند.
حمام‌های عمومی، آمفی تئاتر،
نیایشگاه‌های متعدد مانند
آرتمیس، آرتاگاتیس، آفیه،
ژئوس، معبد مهر و کنیسه از جمله
بناهای این شهر تاریخی هستند.

اسکندریه در شمال مصر و جنوب مدیترانه از شهرهای دوره هلنیستی اما تا حدی تابع کلیات طرح هیپودامیک است

شهرهای یونانی در عصر پیش از کولونی‌ها و دوران‌های کهن در حد قلعه‌های روی تپه‌ها، به نام آکروپولیس (شهر بلند) بودند، اما با رشد شهرنشینی، اکروپولیس‌ها محل معابد شدند و شهر در پایین شکل گرفت. بیرون از هر شهر یک قبرستان با نام «نکروپولیس» بود.

نکروپولیس اسکندریه در غرب و بیرون شهر بوده است.

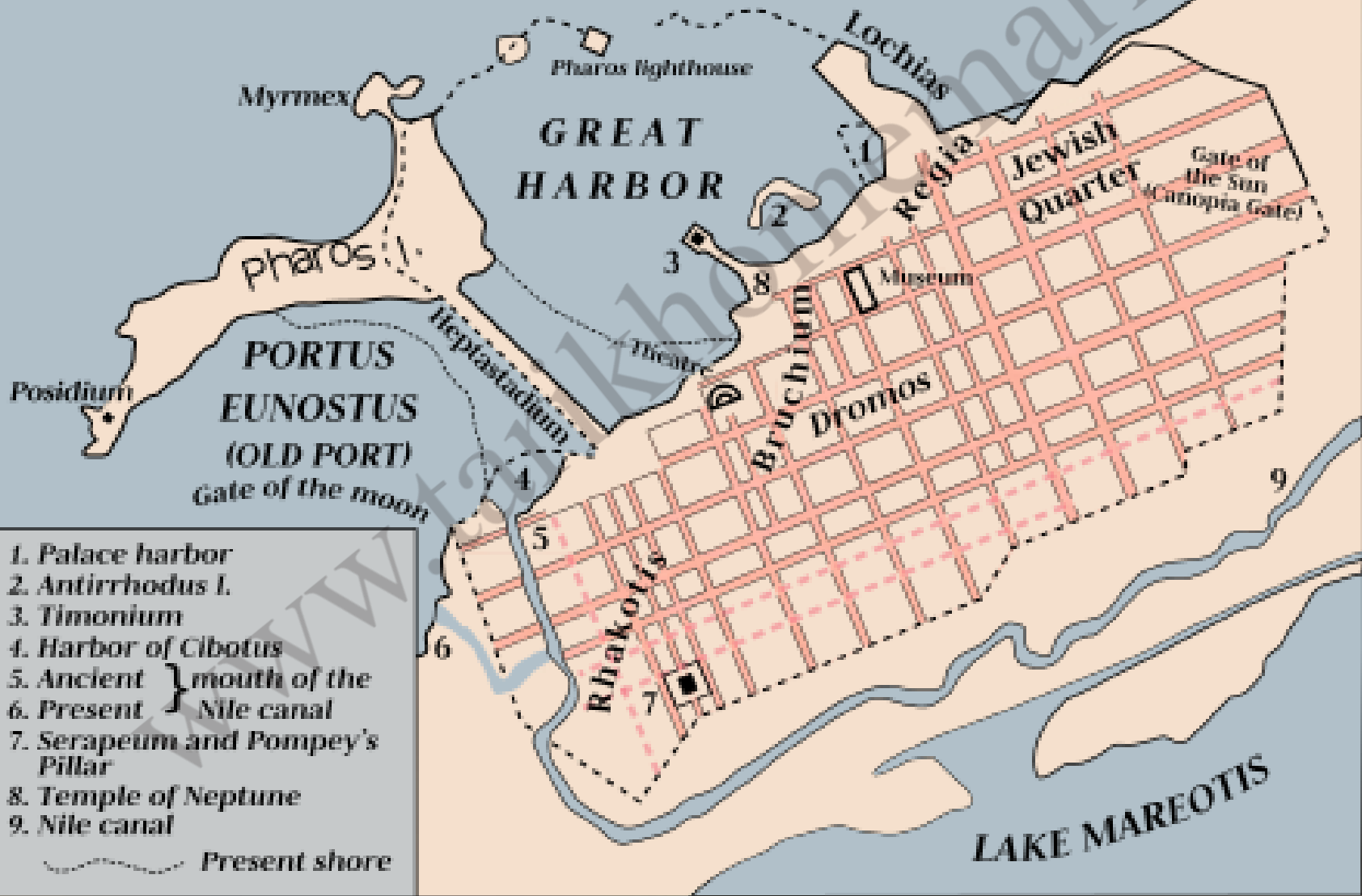
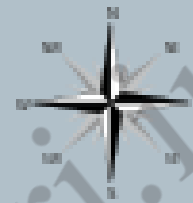
چراغ دریایی اسکندریه که از عجایب هفتگانه جهان بوده در جزیره فاروس که در نقشه دیده می‌شود قرار داشته است.

Plan of Alexandria c. 30 BCE

according to Otto Puchstein (c. 1890)

Scale 1:100,000

0 $\frac{1}{2}$ 1 Mile

www.tarikhomemari.ir

شهر و شهرنشینی یونان باستان

پایان بخش دوم